

6. BÖLÜM: TANIMLAR

Bugün, **birlikte yaşamın temellerini atmak için** mücadele edeceksek, **çöküşün nedenlerini** doğru tespit etmeli, çok yönlü değerlendirmeler yapmalı ve ortak sonuçlar çıkarmalıyız.

Güvenilir sonuçlar çıkarmak için sözlerin ya da kavramların anlamlarını doğru bilmek, ilerleme adına atılacak ilk adımlardan biridir. Eğer ki tanımlar ve anlamlar doğru bilinmez ise birlik olmak ve kurtuluşa ulaşmak çok zor olacaktır. Bu yüzden tanımları doğru kavramak çok önemlidir.

1. **Devlet ve Adalet Tanımını** yaparak insanların aklındaki soru işaretlerini kaldırmak istedik.
2. **Özgürlük Tanımı** bölümünde, özgürlüğün tanımını yeniden, farklı ve anlaşılır şekilde ele aldık.
3. **Kader ve Özgür İrade Birliği** bölümünde, kader kavramının belirlenmiş ve hür irade birleşimi oluşunu anlattık.
4. **Ahlak ve Sunnet** bölümünde ise peygamber ahlakını örnek alarak yaşamamanın, ne demek olduğu anlattık.
5. **Kavramlar Birliği** bölümünde ise birlikte yaşamın devamlılığı için yöntemlerin bilinmesi gerektiği anlatmaya çalıştık.
6. **100 Yıllık Mesele** bölümünde, Osmanlı'nın son döneminden başlayarak Cumhuriyet'in ilanına kadar geçen sürede yaşananları ve kavram kargaşasını anlatmaya çalıştık.
7. **Ülkenin Karanlık Dönemleri** bölümünde, ülke içinde yaşanan iç karışıklıklar kısaca anlatılmıştır.
8. **Tarihi Kürt Sorunu & Çözümü** bölümünde, Kürt meselesinin kaynağı ve çözümü anlatılmıştır.
9. **Terimler** bölümünde, sürekli kullandığımız dini, siyasi, ahlaki sözcüklerin anlamlarına, aşağıdaki gibi 8 parçada yer verilmiştir.

1. Dini ve Felsefi Terimler
2. Kötülükler
3. Günahlar
4. Erdemler
5. Bilimsel Terimler
6. Siyasi Tanımlar ve Ulusal Terimler
7. Hukuki Tanımlar ve Haklar
8. Küresel ve Uluslararası Tanımlar

1- DEVLET & ADALET TANIMI

(Adalet Devletin Temelidir, Adalet Devletin Dinidir)

Toplum, devlet kurar ve devlet kurumundan adaletli idare bekler.

DEVLET TANIMI: Devlet dediğimiz yapı, insanlardan ayrı ve üst bir kimlik değildir.

İnsanlar bir araya gelip toplulukları oluşturur ve topluluğun idari, hukuki, sosyal işlerini idare etsin diye bir yapı kurarlar, bu siyasi yapıya devlet denir. **Siyaset kısaca kamu yönetimi anlamına gelir.**

Sırası ile Devleti şöyle anlayabiliriz;

- İnsanlar bir araya gelip toplumu, halkı, milleti oluşturur.
- İnsanlar çalışırlar ve idari işler için bir kuruma ihtiyaç duyarlar ve bu kuruma devlet derler.
- **Devlet, insanlar için çalışır.**
- Devleti yönetenler kendilerinin ve belli bir zümrenin çıkarları için çalışamazlar.
- Devleti yönetenler halk arasından seçilir ve halktan üstün değildir.
- Devleti yönetenler, adalet, eşitlik ve etik ilkelerden ödün vermemelidir.

1- ADALET TANIMI: Adalet, Eşitlik ve Hukuk Kuralları birbirine karıştırılmamalıdır. Adalet üst bir kavramdır; adalet ilkeli davranışların bütünüdür. Adalet, insanın ve toplumun olduğu her yerde olmalıdır. **Adalet güvenin olmadığı yerde;** güçlü olanlar zayıf olanları ezer, başka güç odakları oluşur, toplumda güvensizlik ve kargaşa olur. Toplumun çökmesinin ilk nedeni adaletsizliktir.

ADALET İLKELERİ

Kapsayıcı olmak.	Tarafsız olmak.	Haklıyı savunmak.	Ölçülü olmak.
Kurallara göre yaşamak.	Vicdanın üstünlüğü.	Haksızlığa karşı çıkmak.	Eşit mesafeli olmak.

2- EŞİTLİK TANIMI: Eşitlik denince ekonomik ya da fiziksel eşitlik gelmesin aklınıza. Eşitlik, hakların eşit olmasıdır, herkese eşit fırsatların verilmesidir, kimsenin kimseden hukuk karşısında ayrıcalıklı olmamasıdır. Birinin milyonlarının olması, birinin borcu olması buradaki eşitsizliğin konusu değildir.

3- ETİK VE AHLAK: **Etik,** doğru ve yanlış davranış teorisidir. **Ahlak** ise onun pratiğidir. İlkeler söz konusu olduğunda etik kavramı kullanılırken, davranış söz konusu olduğunda ahlak kavramı kullanılır. **Ahlak;** bir toplumun iyi ya da kötü davranışları belirleyen yazısız kurallar bütünüdür. **Etik, ahlak felsefesidir.** İki tip etik, ahlak anlayışından bahsedilebilir.

Sokrates, 'Amaca ulaşmak için erdemli olmak gereklidir.' der.

Machiavelli ise 'Amaca ulaşmak için her araç meşrudur.'

2- ÖZGÜRLÜK NE DEMEK?

Binlerce yıldır konuşulan ama tam olarak anlaşılamayan bir terim 'özgürlük'; her zaman özlenen, arzu edilen, fakat hiçbir zaman tam olarak sahip olunamayan şeydir özgürlük. Özgürlük nedir, ne değildir? Kafamızdaki özgürlük tanımı nedir acaba? Bir düşünelim, nasıl anlatırız özgürlüğü, 'kimseye bağımlı olmamak', 'insanın istediği zaman istediği şeyi yapması', 'kimseye zarar vermeden istediği şeyi yapması', 'baskı altında olmamak', 'tutsak olmamak' gibi birçok şey söylenebilir ve söylenmiştir.

Burada başka bir açıdan bakmanızı isteyeceğim. Özgürlük kavramını, **toplumsal özgürlük (bağımlı özgürlük)** ve **toplum dışında özgürlük (bağımsız özgürlük)** olarak iki şekilde değerlendirme yapmayı deneyeceğim ve bunu herkesin anlaması adına basit şekilde izah edeceğim; çünkü bu kavramı doğru anlamak, atacağımız sonraki adımlar açısından çok önemli olacaktır.

*Ben özgürlük kavramını, istekten eyleme geçen bir süreç olarak tanımlanmaktan yanayım. Özgürlük sadece **yapmak ve yapmamak** üzerine indirgenirse yanlış algılanır. Toplumsal hayatta **yaptırılmak ve yaptırılmamak** gibi değişkenler de özgürlük kavramının içinde yer alır. Toplum içinde, bazen istediğimiz şey, bize yaptırılmaz veya bazen de istemediğimiz şey yaptırılır. Bunu sakın, kötü ya da zorbalık olarak düşünmeyin, toplumsal hayatın kuralları ve gereklilikleri vardır.*

Bazen duyarsınız, biri çıkar 'bana kimse istemediğim şeyi yaptıramaz.' veya 'ben istediğimi yaparım, kimse bana karışamaz.' der. Bunlar boş ve duygusal sözlerdir. 'Vergi ödemiyorum', diyemezsiniz. Bir katil, birini öldürdükten sonra, 'beni kimse hapse atamaz.' diyemez. 'Ehliyet kursuna gitmem ama ehliyet alırım.' diyemezsiniz. 'Pasaportunuz olmadan Almanya'ya, İngiltere'ye gidemezsiniz.', 'Parasını ödemededen istediğinizi satın alamazsınız.' Birileri size karışır ve kuralları hatırlatır.

Özgürlük ve Bağımsızlık Ayrımı: Özgürlük kavramını, bağımsızlık kavramından da ayrı tutmak gerekir. Özgürlüğün bazı halleri bağımsızlık gerektirirken, bazı halleri bağımlıdır. Birey, bir başına iken özgürlüğü, bağımsız şekilde yaşayabilir; fakat birey, toplum içinde iken, özgürlük eylemleri, kişilere ve kurallara bağlı kısıtlanabilir ya da engellenebilir. Şu sonuca rahatlıkla varabiliriz, **özgürlük eylemleri bazen bağımsızdır, bazen bağımlıdır.** Yani özgürlüğün, bağımlı özgürlük ve bağımsız özgürlük olarak birbirinden ayrılmaz iki farklı yönü vardır.

Bununla birlikte **özgürlük ve bağımsızlık kavramlarını iyi – kötü** olarak değerlendirmek de bizi yanıltacaktır. Bir şeye bağımlı olmak her zaman kötü veya bir şeyden bağımsız olmak her zaman iyi değildir. İnsanların, topluluk olarak yaşamasının temelinde bağımlılık vardır ve bu kötü bir sonuç değildir. Bir insanın, diğer insanlardan bağımsız şekilde bir adada yaşaması da her şartta iyi bir durum değildir. Bu durumlara zıt örnekler de verilebilir. O yüzden bağımsızlık ile iyi, kötü kavramlarını birbirine orantılı düşünmemek gerekir. Eğer ki bu kavramları birbirine karıştırırsak yanıltabiliriz.

Aşağıdaki birinci tabloda istekten sonuca tüm özgürlük hallerini görebilirsiniz. İkinci tabloda ise basit bir örnek ile izah etmeye çalıştım. Bu örneği kendinize göre çoğaltabilir ve sonuçları test edebilirsiniz. Özgürlüğün ne demek olduğunu, 2 grup ve 16 farklı şekilde değerlendirilirse, ancak anlayabiliriz.

TABLO 1 –

Bireysel Özgürlük Halleri- Bağımsız		Toplumsal Özgürlük Halleri- Bağımlı	
İstiyorum	Yapıyorum	İstiyorum	Yaptırılıyor
İstiyorum	Yapmıyorum	İstiyorum	Yaptırılmıyor
İstemiyorum	Yapıyorum	İstemiyorum	Yaptırılıyor
İstemiyorum	Yapmıyorum	İstemiyorum	Yaptırılmıyor

İsteniyor	Yapıyorum
İsteniyor	Yapmıyorum
İstenmiyor	Yapıyorum
İstenmiyor	Yapmıyorum
İsteniyor	Yaptırılıyor
İsteniyor	Yaptırılmıyor
İstenmiyor	Yaptırılıyor
İstenmiyor	Yaptırılmıyor

TABLO 2 –

- **Uyumak istersiniz**, bazen direkt uyursunuz, bazen uyumazsınız ve uykuya direnirsiniz.
- **Uyumak istemezsiniz**, bazen direkt uyursunuz, bazen uyumazsınız ve uykuya direnirsiniz.
- **Uyumak istersiniz**, bazen uyutulursunuz, bazen uyutulmazsınız.
- **Uyumak istemezsiniz**, bazen uyutulursunuz, bazen uyutulmazsınız.
- **Uyumanız istenir**, bazen uyursunuz, bazen uyumazsınız.
- **Uyumanız istenmez**, bazen uyursunuz, bazen uyumazsınız.
- **Uyumanız istenir**, bazen uyutulursunuz, bazen uyutulmazsınız.
- **Uyumanız istenmez**, bazen uyutulursunuz, bazen uyutulmazsınız.

3- KADER VE ÖZGÜR İRADE BİRLİĞİ

Her zaman karıştırılan ya da birini seçmemiz beklenen durum, 'kader mi, özgür irade mi?'

Bir dini inanca sahipsen kaderci olursun, inanmıyorsan 'özgür irade', dersin. Peki her ikisi bir arada var olamaz mı? Zıtlıklar gibi, beden ve ruh, maddi ve maneviyat birliği gibi, artı ve eksi gibi...

Gelin, birlikte bu tanım karmaşasına basit şekilde bir son verelim.

Toplum: *Dünyada, bir insanın tek başına doğması ve yaşaması mümkün değildir. Birey devamlılığı olmayandır. Toplum ise sürekliliği olandır. İnsanın kişisel hayatı bile toplumdaki bağımsız değildir. İnsan ne kadar toplumdaki uzaklaşsa da çıktığı ve döneceği yer yine toplumdur. O yüzden birçok kavramı, toplumsal hayat içinde düşünmeliyiz. Yaratılışımız bile bu yöndedir; âşık olmak için, neslimizi devam ettirmek için, konuşmak için, kavga etmek için bir başkasına ihtiyaç duyarız. Toplum içinde insanın yaptıkları da yapmadıkları da bir başkasını etkileyebilir.*

Bireysel Seçim: Bir şeyi seçerken, bazen önem, doğruluk, keyif gibi değerlere göre karar verirken, bazen de gelişigüzel kararlar veririz. Neyi neye göre seçeceğimiz, bize gösterilen, öğretilen, sunulan şeylere ya da bilgilerimize, zekamıza bağlı değişir. Örneğin ormanda değerli bir taş gördünüz ama onun ne olduğunu bilmiyorsunuz, onu almazsınız. Bir şeyin kötü olduğu size öğretilir ise onu yapmazsınız ya da yaparsınız da sonuçlarına katlanmanız gerekir.

Kaderi ve özgür iradeyi tanımlamak için giriştiğimiz bu geniş alanda, bizi ya da bir başkasını etkileyen durumlar ile ilgileneceğiz. Yani kader kavramını, toplumsal hayatın içinde değerlendireceğiz. İnsanın, toplumu etkilemeyen eylemleri ve kararlarını, kader ya da özgür irade alanında değerlendirmek bizi bir sonuca erdirmeyecektir.

Hayat, zamanın sürekliliğinde, parçaların birleşmesinden oluşan, bazen döngüsel, bazen doğrusal, bazen de sıçramalı bir süreçtir. Bazı parçaları kişi kendi birleştirir, bazı parçalar kişi için birleştirilir, bazı parçalar ise zorunlu olarak birleştirilmiştir. **Kader bizim için seçilmiş, hazırlanmış zorunlu parçalardır. Özgür irade ise kendi seçimlerimiz ile birleşen parçalardır. Tüm parçalar hayat süreci içindir, yani bütünün parçalarıdır.**

Sonuç: Toplumsal hayat içinde, insan ve toplum birlikteliğinde parçaları doğru şekilde birleştirilmesidir. Tanrının bizden isteği ve arzusu da budur; 'Kendi özgür iradeniz ile hep birlikte doğruyu seçin.' Yoksa düşünabiliyor musunuz, her şeyi yaratan yaratıcı, insanın kararını belirlemekten mi aciz, bu mümkün mü? İşte kader ve özgür irade bütünlüğü bunun içindir. Bir başka deyişle; **özgür irade, nefis mücadelesi olarak tanımlanabilir.**

4- Hz. Muhammed'in Sünneti

“Size iki şey bırakıyorum. Onlara sımsıkı sarıldığınız sürece yolunuzu asla şaşırmasınız:
Bunlar, Allah'ın Kitabı ve Peygamberinin sünnetidir.”

Allah'ın kitabı ile Allah'ın resulü arasındaki ilişki etle kemik gibidir. Kitap ile elçi birbirini tamamlar. İslam'ı yaşamanın en güzel yolu, onun kurallarını hayatımıza uyarlamaktır.

Günümüz insanı, peygamberimizi örnek almayı, onun gibi eş, onun gibi baba, onun gibi komşu, onun gibi vatandaş, kısaca onun gibi insan olmayı amaçlarsa her şey değişecektir.

Sünnet, peygamber ahlakını örnek alarak yaşamaktır.

Güzel ahlaklı olmaya, sadece şu değerlerden başlayabiliriz;

- *Selamı eksik etme. Komşunu sev. Hastaya bak. Misafire ikram et. Arkadaş ve akrabalarını ara. Güler yüzlü ol. Çocukları sev. İnsanları ve tüm canlıları sev. Barış ve dayanışma içinde yaşa.*
- *Adaletli ol. Ayrım yapma. Ayıpları ört. Affetmeyi bil. Şefkatli ol. Merhametli ol. Güvenilir ol. Cömert ol. Ölçülü ol. Sözünün eri ol. Doğruluktan yana ol. Kötü söz söyleme.*
- *Emanete ihanet etme. Kamu malına el sürme. Çalış ve kanaatkâr ol. Helali ve haramı bil. İhtiyacı olana yardım et. Öğrenene destek ver. Temizliğini aksatma. Yemeğin sonunda şükret. İyi bir eş, iyi bir anne, baba ol, iyi bir arkadaş, iyi bir işçi, iyi bir tüccar, iyi bir idareci ol.*

İŞTE DİN BUDUR. KİM BU AHLAK İLKELERİNE KARŞI ÇIKAR?

5- KAVRAMLAR BİRLİĞİ

Hep birlikte, Kurtuluş hedefine **ulaşmak** adına, sorunları tespit etmemiz, yöntemleri bilmemiz ve buna göre hareket etmemiz önemlidir. Bu kapsamda, bizlere yardımcı olacak felsefi, dini, bilimsel, siyasi yöntemleri, elden geldiğince açık derlemeye çalıştım.

Attığımız her adımın sağlam temellere dayanması adına, var olan tüm yöntemleri bilmeli, yeri geldiğinde kullanmalıyız. Yöntemler olmadan düzen tutturmak çok zor olacaktır. Yöntemlere göre hareket etmek ilerlemenin en önemli adımlarından biridir.

FELSEFİ & DİNİ YÖNTEMLER

- Diyalektik Yöntem-Karşıtlar Birliği
- Tümevarım & Tümdengelim Yöntemi
- Neden & Sonuç Birliği
- Şeylerin Zorunlu Birliği
- Amaç & Araç Birliği
- Teori & Pratik Birliği
- Hareketin Zorunluluğu
- Derecelik Teorisi

BİLİMSEL YÖNTEMLER

- Bilimsel Yöntem
- Descartes Yöntemi
- Zaman ve Mekân Bağlantısı

SİYASİ YÖNTEMLER

- Birlik ve Dayanışma
- Kurtuluş & Mücadele Birliği
- Düşünce, Eylem ve Söz Birliği
- Tanımlar ve Kavramlar Birliği

* Yukardaki yöntemlerin detaylı açıklamaları kitabın 3. bölümünde bulabilirsiniz.

6- TÜRKİYE'NİN 100 YILLIK SORUNU

Anadolu Türk kimliğinin, Orta Asya topraklarında doğmuş Oğuzlardan Selçukluya, Osmanlı ve en son Türkiye Cumhuriyeti'ne kadar uzanan, zorlu süreçlerden geçmiş gururlu ve köklü bir tarihi vardır.

Asya'da doğduk, bir yanda Moğollar, bir yanda Persler, bir yanda Araplar... Bizans'ı yenip Anadolu'ya girdik ve burayı yurt edindik. 10. Yüzyılda Türk toplulukları İslam dinini kabul etmişlerdi. Türk ve İslam sentezi bir ulus olduk. Dünyanın merkezini, İstanbul'u aldık. İslam Halifeliği unvanını aldık. Asya, Afrika, Ortadoğu derken sınırlarımız Avrupa'ya kadar dayandı. Yükseldikçe yükseldik ama her çıkışın bir düşüşü de vardı. 19. Yüzyıla geldiğimizde, dünya değişirken biz bu değişikliklere ayak uyduramadık, sonunda dağıldık ve başladığımız yerde, Anadolu'da kaldık.

Türk kimliğini, İslam kimliğini, Osmanlı dönemini, Saltanatı, Hilafeti ve Halifelik Anlayışını, Mustafa Kemal ve öncesini, Laikliği, Modern Hukuk Düzenini, Şeriatı ve Şeriat Hükümlerini anlamadan, kavramadan ve doğru tespitlerde bulunmadan birlik olamayacağımızı düşünüyorum.

Bu yüzden Türklerin geçirdiği süreçleri, Osmanlı'nın son döneminden başlayarak, Cumhuriyet'in ilanına kadar geçen süreyi kısaca anlamak en doğrusu olacaktır; çünkü buradaki kavramları anlamadan, kavramadan sürekli kavga ediyoruz, çatıştırıyoruz ve sonuçta hep kaybediyoruz.

- **1800'lü yıllarda Avrupa'da yaşanan aydınlanma çağı sonunda dünya ülkelerinin yönetim şekilleri değişmeye başlamıştı. Bunun sonucunda 1839'da Sultan Abdülmecid döneminde Tanzimat Fermanı ile Türk tarihinde Batılılaşma hareketi başlıyor. 1856 Islahat Fermanı ile köklü değişiklikler devam ediyor. 1876 yılına kadar mutlak monarşi ile yönetilen Osmanlı Devleti, 1. Meşrutiyet ile anayasal sisteme geçiyor. Padişahın yetkileri kısıtlanıyor. 1908 yılında 2. Meşrutiyet, ihtilal ile meclis yetkiyi eline alıyor.**
- **1878 Rus harbi ile başlayan süreçte, 1912 yılında Balkan savaşları ile Osmanlı, balkanlardaki topraklarını, aynı tarihlerde Arap ayaklanmaları ile Arap topraklarını kaybediyordu. Hemen ardından 1915- 1918 yılları arasında 1. Dünya savaşı, imparatorluğun çöküşünü hızlandırıyor. Ekonomi dışa bağımlı, enflasyon yüksek, halk yorgun, siyasi karışık devam ediyor.**
- **1919 – 1922 Türkiye Kurtuluş Savaşı;** dünyaya kök söktüren koca devletimiz son 50 yılda çöktükçe çöktü ve elinde kalan son toprağı, Anadolu'yu savunur hale geldi. Böylece Türkler için Millî Mücadele dönemi başlıyor ve Mustafa Kemal ortaya çıkıyor. Ülke bir yandan Kurtuluş mücadelesi verirken, devlet karışıklık içinde, darbeler oluyor; bir yanda İslamcı cemaatler yönetimi ele geçirmeye çalışıyor, bir yanda yabancılar ile iş birliği yapan hükümet üyeleri...
- **1920 tarihinde TBMM kuruluyor. 1922'de kabul edilen bir kanunla, halifelik ve saltanat birbirinden ayrılıp, saltanat kaldırılıyor. 1923'te anayasa değişikliği ile devletin yönetim şekli hanedanlıktan cumhuriyet, ülkenin adı Osmanlı Devleti yerine Türkiye Cumhuriyeti olarak değiştiriliyor.**

Saltanat, Halifelik ve Şeriat Neden Kaldırıldı? Tüm dünyada tek kişilik hanedanlık sistemleri son bulmaya başlamıştı. Mustafa Kemal daha doğmadan önce 1. Meşrutiyet ile bunun ilk adımları atılmıştı. Saltanat bir şekilde son bulacaktı. Türkiye Cumhuriyeti kurularak yetki halka verilmiş oldu. Osmanlı İmparatorluğu, 'Osman'ın aile devleti' anlamına geliyordu, Türk ulusundan geldiğimiz için ülkenin adı da Türklerin ülkesi adına gelen Türkiye olarak değiştirildi.

4 halife döneminden sonra halifelik bilgisi, Kuran ehli, erdemli kişilerden değil de saltanat gibi babadan oğula geçmeye başlamıştı. Padişah unvanı devlet işlerini, halifelik unvanı ise din işlerini temsil ediyordu. O günün şartlarında şeriat hükümleri uygulanıyordu ve Halifeliğin ile Padişahlığın aynı kişi üzerinde toplanması sakıncalar yaratıyordu. Hilafetin kaldırılması ile bu ikileme bir son verilmek istenmişti. Aslında saltanatın kaldırılması ile din ile devlet işleri zaten ayrılmıştı. Bu durum somut olarak laiklik olarak adlandırılmaya başlandı.

Şeriat hukuku, yalnızca bir inancın ve kültürün kurallarına dayandığı için İslam'ın adalet, hoşgörü ve eşitlik ilkelerine zıttır. Farklı dünya görüşlerine, dini inanışlara, geleneklere, kültürlere, değerlere sahip olan insanlar, ancak hukuk kuralları çerçevesinde birlikte yaşayabilirler.

- 1- **Hukuk devleti**, dini inanışlara karşı bir duruş değil, tüm inançlara eşit mesafeli bir yaklaşım sergiler. Devletin dini olmaz, insanların dini olur. Fakat bu kural ülkemizde yanlış uygulanmıştır.
- 2- **Laik düzenlerde**, şeriat hükümlerinin değil **hukuk kurallarının üstünlüğü** vardır ve hukuk düzeninde her inanç, her kültür, her değer özgürce yaşayabilir.
- 3- **İslam'ın hak, adalet, eşitlik hükümleri, ahlak ilkeleri devlet idare sürecinde kullanılabilir.**
- 4- **İslam'ın temel üç unsuru** vardır; iman, ibadet ve ahlak. Dini inanışlar ile şeriat hükümleri birbirine karıştırmamalıdır.

Şeriat demek imanla, yaptıklarımızla, ibadetle, ahlaklı olmakla başlar. İman ve ibadet bireyin kendisini, ahlak ise hem kendisini hem toplumun kalanını ilgilendirir. Şeriat illaki ülkeyi İslam kanunlarına göre idare etmek anlamına gelmez.

- Fazla yemeğini komşun ile paylaştın, şeriat odur,
- Başkasının malına göz dikmedin, şeriat odur,
- Kendini kimseden büyük görmedin, işte şeriat odur,
- Alnını secdeye sürdün işte şeriat odur.

Şeriat, illa tesettür, takke, sakal değildir. Şeriat ve laikliği sürekli kavga ettirmenin de anlamı yoktur.

İSLAM HALİFELİĞİ VE HİLAFET

Erdemli kişiler mi halife olmalı, yoksa halifelik babadan oğula mı geçmeli?

İslam halifeliği, Hz. Muhammed'den sonra kurulan İslam Devleti'nin lideri ya da temsilcisinin taşıdığı bir unvandı. Dört halife döneminde İslam devletinin idaresi, yani halifelik döneminde, önde gelenlerinin seçimi ile erdemli ve ahlaklı olana veriliyordu. Dört halife döneminden sonra şekil değişmiş, İslam halifeliği ile hükümdarlık birbirine bağlanmış ve seçim yerine, babadan oğula geçmeye başlamıştı. Yani dine, ilme ve ahlaka ne kadar hâkim olduğuna bakılmaksızın hükümdar olan İslam halifesi oluyordu. Böylece halifelik yüce bir makam olmaktan uzaklaşıyor, yani **din ile devlet işleri** birbirine karıştırılıyordu. Bu durum inanç ve idari düzende ikilik yaratıyordu.

Hz. Muhammed'in oğulları olmuştu, fakat küçük yaşta ölmüşlerdi. Hilafetin peygamberden oğullarına geçmesi, belki Allah tarafından engellenmişti. Yoksa Hz. Muhammed'in bir oğlu olsa, belki İslam halifeliğini o üstlenecekti. Dört halife döneminden sonra da peygamberin torunları hilafet üzerinde hak talep etmişlerdi, fakat kanlı şekilde engellenmişti ya da kader buna izin vermemişti.

Acaba yaradan burada bize '**görevleri işin ehline, ilim ve irfan sahibine verin, halifelik babadan oğula geçmesin**', demek mi istemişti?

Cumhuriyet dönemi ile Türkiye, bu yanlış gidişata son vermiştir. 'Din ve devlet işlerinin birbirinden ayırma' terimi de tam olarak buradan gelmektedir.

TÜRK-İSLAM SENTEZİ OLARAK TÜRKİYE

Cumhuriyet kurulmuş, saltanat ve halifelik kaldırılmış, laiklik getirilmiştir. Bazı uygulama hataları olmuştur; fakat kimsenin unutmaması gerekir ki tüm bunlar Türkleri, İslam dininden uzaklaştırmak için yapılmamıştır, yapılamaz da. Türkler, İslam inancını ve özünü sahiplenmiş bir millettir. Bayrağımızdaki ay yıldız, istiklal marşımızdaki iman dolu sözler varken, laiklik kavramını, din ve İslam düşmanlığı olarak düşünmemek gerekir. Bunun yanında Türkiye Cumhuriyeti, inanan, inanmayan herkesin vatanıdır.

Dönemin şartlarında zamanın hilafet anlayışı ve bazı dini cemaatler, menfaatleri için yabancılar ile iş birliği yapıp, İslam zırhına sığınarak ülkeyi felakete sürüklerken, Mustafa Kemal ülkenin yok oluşunu, dirilişe çevirmiş kahramanlardan biridir.

100 yıl önceyi bir yana bırakalım; Gülen Cemaati dini kullanarak devleti çökertmeye kalkıştığı darbe girişimini düşününce, Atatürk'ün o zaman ne ile mücadele ettiğini çok daha iyi anlayabiliriz.

Soruyorum size;

Cumhuriyet'in ilanından itibaren 100 yıl geçmiş, biz dinimizi mi kaybettik?
Gülen cemaati dini kullanarak darbe yapmaya çalıştı, biz dinden mi soğuduk?

7- ÜLKENİN KARANLIK DÜNLERİ

Unutmayın ki; geçmişini bilmeden, sorunun kaynağına inmeden, konuşmadan yarını kuramayız.

Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşundan önce de sonra da çok fazla karışıklık ve sorun ile mücadele etti ama bir türlü barış ortamı sağlanamadı. Bazen gurur, bazen anlayızsızlık, ama çoğu zaman da seçim hedefli ve ABD yanlısı politikalar ile ülke sürekli bir çatışmanın içine atıldı. Hiçbir sorun konuşularak çözülmüdü. **Dindarlar ayrı sorunlar yaşadı, Kürtler ayrı, Aleviler ayrı, Azınlıklar ayrı.** Maalesef ülkemizde sorunlar kanla çözüldü, unutulmuş çözüldü, üstü kapatılarak çözüldü, yıldırarak çözüldü ya da çözülmüdü ve yok sayıldı.

- *İrtica ile mücadele edeceğim diye **İslam'a karşı savaş** açıldı. İslam ve dine karşı bir kitle oluştu. Bu kitle Atatürkçü, Kemalist olarak adlandırıldı. İslam ile Atatürk karşı karşıya getirildi.*
- *Komünizme karşı mücadele edelim diye **Solculara karşı bir savaş** açıldı. Sola karşı ülkücü ve milliyetçi bir kitle oluştu. Ülkenin vatansever gençleri Sağ-Sol kavgası ile ayrılmaya başladı.*
- *Darbe dönemlerinde solcu yetiştiriyor diye **İslamcı gruplar, Aleviler üzerine kışkırtıldı ve Alevilere karşı savaş** başladı. Bu kitle de kendini Millî görüşçü olarak adlandırmaya başladı.*
- ***Kürtler ile savaş** ortamı Cumhuriyet döneminden sonra da devam etti ve PKK'nın kurulması ile terör başladı ve gerilim arttı. Kürt köylerinin boşaltılması kararı ile de süreç çözümsüz hale geldi.*
- ***Azınlıklar** ile sürekli bir çatışma yaşandı. Bazen Ermeniler, bazen Rumlar, bazen de Yahudi azınlık ile farklı sorunlar yaşandı. Bu sorunlar çözülemeyince baskı ve çatışma hükmetti.*

Sonuç; Hiçbir taraf '**kardeşim gel konuşalım, sorun nedir?**' diye sormadı.

Hep birilerinin piyonu gibi hareket ettik, çözüm hep siyasilerin seçim hamlesi haline geldi. Türklük tükendi. Türk dili yozlaştı. Ahlaksızlık arttı. İslam dini yozlaştı. Garip, bencil, anlayızsız, kavgacı, çatışmacı bir toplum haline geldik. Hepimiz emperyalizmin esiri olduk.

SORUNLARI BİLMEK, ÖĞRENMEK, GÖRMEK VE YOK SAYMAK...

1. *Eğer ki **2000'li** yıllardan sonra doğduysanız, bu sorunların çoğunu bilmezsiniz.*
2. ***Apartmanlarda doğmuş**, büyümüş orta sınıf ya da zengin çocuğuyunuz, bilmezsiniz.*
3. ***Gecekondular** mahallelerinde yetişmediyseniz, bilmezsiniz.*
4. ***Ailenizde kapalı ya da dindar** biri yoksa, bu sorunlardan çoğunu bilmezsiniz.*
5. ***Kürt ya da Alevi** bir ailede yetişmediyseniz, bilmezsiniz.*
6. *İnancını ve kimliğini yaşamaya çalışsan **Ermeni, Rum, Yahudi değilseniz**, bilmezsiniz.*
7. *Ailenizde ya da yakınınızda **öldürülmüş, şehit düşürülmüş** biri yoksa, bilmezsiniz.*
8. *Memleketinden, **ülkesinden kovulmuş ya da göçe zorlanmış** biri değilseniz, bilmezsiniz.*

Bilmeyince biri '**sorun var**' deyince, '**hadi oradan**' deriz. Hadi oradan demeden önce bir okuyalım.

Okuyalım, öğrenelim, neler yaşanmış bilelim ki Kurtuluş'u hep birlikte kuralım.

BAŞÖRTÜ SORUNU VE İSLAM KARŞITLIĞI

Cumhuriyet ilanından sonra, maalesef din ve İslam'a karşı bir bakış açısı gelişti. Anayasada her türlü din, inanç özgürlüğü vardı ama gerçekte hiç de öyle değildi. Çarşaflılar, başı kapalılar, türbanlılar hep dışlandı, ikinci sınıf insan muamelesi gördü; öğretmen olamadılar, avukat olamadılar, resmi dairelere giremediler. Yaşananları ne kadar anlatmaya çalışsak da bitmez.

ALEVİLERE YÖNELİK SALDIRILAR

- **1978 Malatya Olayları;** Malatya'da Alevilere karşı gerçekleşen şiddet eylemleri.
- **1978 Maraş Olayları;** Kahramanmaraş'ta meydana gelen Alevilere yönelik saldırılardır.
- **1980 Çorum Olayları;** Çorum'da Alevi mahallesine saldırı.
- **1993 Madımak Olayı,** Madımak Oteli'nin yakılması ve çoğunluğu Alevi 33 yazar, ozan, düşünür ile 2 otel çalışanının yanarak ölümü ile sonuçlanan olaylardır.
- **1995 Gazi olayları;** Gazi Mahallesi'nde bulunan Alevi kahvesine silahlı saldırı.

SAĞ & SOL ÇATIŞMALARI

Türkiye'de sağ-sol çatışması: 1968 yılında başlayıp 12 Eylül 1980 Darbesi'ne kadar süren bir siyasal şiddet sürecidir. 12 yılda neler yaşandı, kimler öldü, kimler kayboldu, kimler işkenceler gördü saymakla, anlatmakla bitmez. Onlarca yüzlerce kanlı olay. Mahalleleri kapatmaları, katliamlar, cinayetler, bombalı saldırılar...

DARBELER

- **1960, 27 Mayıs Darbesi,** Türkiye Cumhuriyeti'ndeki ilk askerî darbe.
- **1969 20 Mayıs askerî müdahalesi,** ordu yönetimi eline almadı ama müdahale etti.
- **1971 tarihinde 12 Mart Muhtırası ile TSK muhtıra vererek Hükûmeti istifaya zorladı.**
- **1980 İhtilali veya 12 Eylül Darbesi.**
- **1997, 28 Şubat Süreci,** Erbakan'a karşı hükümetin istifaya zorlandığı askerî müdahaledir.
- **2007 yılı TSK ya karşı yapılan Ergenekon benzeri darbe girişimleri.**
- **2016 yılı 15 Temmuz FETÖ destekli TSK Darbe Girişimi.**

AZINLIK MESELELERİ

Türkiye toprakları sadece Türk ve Müslüman halkın yaşadığı topraklar değildir. Osmanlı döneminden buyana Rumlar, Ermeniler ve Yahudiler, ülkemizde azınlık olarak yaşamıştır. Bazı dönemlerde farklı meselelerden dolayı karşılıklı sorunlar yaşanmıştır.

- **1942 yılında çıkan Varlık Vergisi kanunu ile azınlıklara baskılar uygulanmıştır.**
- **1955 yılında 6-7 Eylül olaylarında 4.214 ev, 1.004 işyeri, 73 kilise, bir sinagog, iki manastır, 26 okul saldırıya uğramıştır. Bu tarihten sonra farklı zamanlarda Türkiye'de yaşayan Rum, Yunan, Ermeni azınlıklarına, ibadethanelerine ve din adamlarına saldırılar düzenlenmiştir.**
- **1964, İstanbul'da Yunan pasaportu taşıyan Rumların kısa sürede ülkeyi terk etmeleri istendi.**

PARTİ KAPAMALARI & YASAKLAR

Askeri mahkemeler, sivil mahkemeler, bakanlar kurulu, anayasa mahkemesi gibi kurumlar tarafından Türkiye'de onlarca parti kapatılmıştır. Bunlar ağırlıklı olarak İslami ve Muhafazakâr partiler, Kürt ve Kürt Milliyetçisi Partiler ve Sol ve Komünist Partiler.

Bunlar dışında halen aktif olarak yasadışı faaliyet yürüten Komünist, Kürt, İslamcı partiler vardır.

TÜRKİYE SİĞİNMACI SÜRECİ *

- **1933-1945** senelerinde Nazi Almanya'sından kaçanlar Türkiye'ye sürgün edilmiştir
- **1944** yılında, Sovyet Rusya'dan sürülen Kırım Tatarları, Çerkezler ve Ahıska Türklerinin bir kısmı Türkiye'ye gelip yerleşmiştir.
- **1945** yılında II. Dünya Savaşı sonrası Balkanlardan Arnavut, Kosovalı, Boşnak Müslümanlar Türkiye'ye göç etmiştir.
- **1960** yıllarında Bulgaristan'dan Türkiye'ye birlerce Bulgar Türkü ve Müslüman göç etmiştir.
- **1979** İran İslam Devrimi'nden sonra kaçanlar Türkiye'ye göç etmiştir.
- **1991** Körfez Savaşı sonucu 500 binden fazla Kürt ve Arap Türkiye'ye göç etmiştir.
- **2011** sonrası yaşanan Arap Baharı süreci sonrası Suriye'den büyük bir kitle ülkeye göç etmiştir.
- **2015** yılından sonra Afganistan'dan Türkiye'ye yoğun göç akınları başlamıştır.

(Burada anlatılan göçler, zorunlu göç olduğu ve insanların kitleler halinde yerinden, yurdundan ettiği için bu bölümde, yani ülkenin karanlık dünleri bölümünde yer verilmiştir.)*

8- TARİHİ KÜRT SORUNU VE ÇÖZÜMÜ

'Özerklik, Eyalet Sistemi, Federasyon, Bölünmek gibi sözleri herkes unutsun.'
diyerek sorunu ve çözüm önerilerini hep birlikte okuyalım.

Kürtler vardır ve azınlık değildir. Kürt halkı ile Türk halkı arasında insani boyutta bir sorun yoktur. Kürtler de her ülke vatandaşı gibi haklara sahiptir. Kürt sorunu, bazen Kürtlerin devlet istemesi üzerine isyan başlatması, bazen Kürt halkına yapılan baskılar, bazen de Kürt kimliğinin yok sayılması ile ortaya çıkmış belki 200 yıllık tarihsel bir süreçtir. Sorunların bir kısmı, son yirmi yılda kendiliğinden çözülmüş ya da çözülmeye çalışılmıştır. Sorunun sosyal, siyasal, ekonomik olarak birkaç boyutları vardır.

ULUSAL SÜREÇ & KÜRDİSTAN

Ulus devletlerin ortaya çıktığı 19 ve 20. Yüzyıllarda, Osmanlı dağılmış, Osmanlı içindeki birçok ulus isyanlar ve savaşlar sonunda imparatorluktan ayrılmış ve kendi ülkelerini kurmuşlardır. Fakat Türkiye, Suriye, İran ve Irak bölgelerinde yaşayan Kürt halkları bu süreçte kendi ulus devletlerini kuramamıştır.

Bu cümleye dikkat edelim. 'Kürtler devlet kuramamıştır.' Bakın bir kelime ile neler değişebilir. 'Maalesef Kürtler, devlet kuramamıştır.' dese biri, anlaşılır ki Kürtlerin yanındadır ve Türkleri karşısına alır. 'Kürtler devlet kuramamıştır, kuramaz da.' dese biri aşağılayıcı bir söylem olur. Bu tarz yorumlara gerek yoktur. Bir Kürt kökenli vatandaş kendi adında bir ülke olmasını ister miydi? İsterdi. Fakat şu anda meselemiz bu değil. Bir Türk olarak; birliği savunan, barışı savunan bir Türk olarak bölünme, ayrışma benim meselem değildir. Benim meselem huzur ve toprak bütünlüğüdür.

Tarihte Kürdistan; İran, Irak, Suriye ve Türkiye sınırları içinde yer alan geçmişte kullanılan coğrafi bir alandır. Osmanlı döneminde Kürtlerin yoğun yaşadıkları bölgelere Kürdistan Eyaletleri denilmekteydi. Nasıl Osmanlı, Roma, Konstantinopolis, Bizans, tarihi isimler ise Kürdistan da öyledir. Günümüzde Kürdistan, propaganda amaçlı kullanılmaktadır.

ETNİK KÖKEN FARKLILIĞI

- Türk kimliği** etnik, tarihi bir halkı temsil eder. Anadili Türkçedir. Ataları Orta Asya'dan Anadolu'ya göçmüştür. Türkçe ise Ural Altay dil grubundandır. Türklerin ülkesi Türkiye'dir ve Türkler ülkelere tarihi, manevi, etnik, hukuki olarak bağlı topluluklardır.
- Kürt kimliği** etnik, tarihi bir halkı temsil eder. Anadili Kürtçedir. Ataları İran, Irak, Suriye ve Türkiye bölgelerinde yaşamıştır. Kürtçe dili Hint Avrupa dil grubundandır. Kürtlerin ülkesi Türkiye'dir ve Kürtler ülkelere tarihi, manevi, hukuki olarak bağlı topluluklardır.

- *Bir Kürt, Türkiye vatanını sever, korur, onun için savaşır; fakat kökeni Kürt'tür, anadili Kürtçedir.*
- *Kürtler, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşdır, etnik olarak Türk değildir.*
- *Türk kimliği üst kimlik değildir, Kürt'ü kapsamaz ama Türkiye Cumhuriyeti Türkü ve Kürdü kapsar.*
- *Bir Kürt'e 'Sen Türk'sün' demek yanlıştır; Bir Kürt'e 'Sen Türkiye Vatandaşısın', denmelidir.*

Türk ve Türk vatandaşlığını birbirine karıştırıyoruz. **Kürt ile Türk arasında dil, tarih, etnik köken farkı olsa da hukuki, sosyal ve insani fark olmamalıdır.**

Dostlar, kardeşler; kimliklerimiz farklı olsa da biz aynı topraktan beslenen insanlarız. Evimize misafir geldiğinde yemeyiz yediririz, kendi yatağımızı ona veririz, komşumuzu kendimizden çok severiz.

KÜRTLERE TARİHİ BASKILAR, SEÇİM VE SİYASET

İnkâr politikaları, yok saymak, bilgisizlik, üstünlük kurmak, halkı aşağılamak... Gerçekleri görmemek, gerçeklerin gösterilmemesi, gerçeklerin yanlış gösterilmesi...Kürt kimliğinin bazen devlet bazen de insanlar tarafından tanınmadığı, yok sayıldığı, aşağılandığı dönemler olmuştur. 'Kürt yok' denmiştir, 'Kürt dili yok' denmiştir, Kürtçe konuşmak yasaklanmıştır, Kürt şehirlerine yeterli önem verilmemiştir.

Daha sonra PKK eylemleri ile çatışma derinleşmiştir. Bazen sorunun varlığı gizlenmiş, bazen sorun olan şeyler çözülmüş, bazen de sorunun varlığından beslenen siyasiler olmuştur. Sorun vardır; fakat güç sahipleri bu sorun üzerinden beslenmişlerdir. Her seçimde %15 Kürt seçmenin oyunu almak adına halktan gizli anlaşmalar, pazarlıklar yapılmıştır.

Bazen de 'Kürt sorununu dış mihraklar çıkarmıştır.', 'PKK, Amerikan oyunudur.', 'Kürt sorunu, Büyük Ortadoğu projesidir.' Gibi şeyler denmiştir ve bu söylemler halk tarafından hep kabul görmüştür.

PKK Sorunu: Adam kaçırmak, karakol baskını, öğretmen öldürme gibi terör eylemleri, PKK terör örgütünüdür. PKK terörü ile Kürtleri aynı kefeye koymaktan vazgeçmeliyiz. İŞİD nasıl İslam'ı temsil etmiyorsa, Cemaatler dini temsil etmiyorsa, PKK da Kürtlerin tamamını temsil etmez.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Ulusal birliğimizi ortak ülkü ve ilkeler etrafında kurarsak huzurlu, zengin, güçlü, güzel bir ülke oluruz. Herkes kendini özgür hisseder. Birlik olup konuşmak şarttır. Koşullar ortaya konur, konuşulur, tartışılır, halk isterse kabul edilir. Türkler, Kürt sorununun çözümü için mücadele eder ama herkesin şeffaf ve samimi olması beklenir.

- **Eşit yurttaşlık meselesi** çözülür ama PKK istedi diye, terör bitsin diye değil, olması gerektiği için çözülecektir. Kürt kimliği hakkına kavuşur, terör devam ederse de mücadele edilir, Kürt Türk omuz omuza teröre karşı çıkmasını bilir. Bölücü söylemler olursa onunla da savaşılar. Bu ülkede kimsenin kimseyi aşağılamasına izin verilmez.
- Haklar verilir, ama isterim ki bir daha bölücülük, federasyon ya da özerklik lafları edilmesin.
- Anayasanın 66. maddesi: "Türk Devletine vatandaşlık bağıyla bağlı olan herkes Türk'tür." Yerine Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşıdır demek gerekir.
- **Anadil ve Resmî dil ayrımı üzerine.**
 - Ülkede bir resmi dil olmalıdır, Türkçedir. Bununla birlikte ülke üzerinde konuşulan tüm anadillerinin varlığı anayasada kabul edilmelidir; Türkçe, Kürtçe, Arapça, Lazca gibi...
 - Eğitim anadili Türkçe olmalı, bununla birlikte tüm Kürt ve Arap çocuklarına okul öncesi Türkçe eğitimleri verilmelidir.
 - Anadilde eğitim, özel okullarda ya da seçmeli ders eklenerek mümkün olabilir.
 - Bununla birlikte anadilde eğitim olmasa bile kimse anadili yok edemez. Ülkedeki tüm diller, kültürler ve değerler korunacaktır.
 - Türkçe hepimizin ortak dilidir. Herkes resmi dil Türkçeyi öğrenmelidir.
 - Kürtlerin çoğunlukta olduğu şehirlerde tabelalarda ikinci dil olarak Kürtçe yer alabilir. Kürtçe seçmeli dil olarak okutulabilir.

9- TERİMLER

Güvenilir sonuçlar çıkarmak ve bazı şeylerin açıklamasını yapmak için terimlerin ya da kavramların tanımlarını, anlamlarını doğru bilmek ilerleme adına atılacak ilk adımlardan biridir. Eğer ki tanımlar ve anlamlar doğru bilinmez ise birlik olmak, hatta birlik süreçlerini anlamak bile çok zor olacaktır. Bu yüzden buradaki açıklamalar, süreçleri doğru kavramak adına çok önemlidir.

Tabloda görüldüğü gibi sürekli kullandığımız dini, siyasi, ahlaki sözlerin anlamlarına yer verilmiştir.

DİNİ TERİMLER	KÖTÜLÜKLER	GÜNAHLAR	ERDEMLER	BİLİM	DEVLET	HUKUK	KÜRESEL
* Allah- Tanrı	Aşağılama	Acelecilik	* Affetmek	Bilinç	* Bayrak	* Adalet	* Batı
* Elçi- Nebi	Aldanma	Açgözlülük	* Arınmak	Evrensel	* Egemenlik	* Hukuk	* Dış Güçler
* Melek	Aldatma	Aşırılık	* Bağışlamak	Felsefe	* İlke	* Kanun	* Emperyalizm
* Şeytan	Ayrışma	Bencillik	* Cömertlik	Fikir	* İstiklal		* Küresel İstila
** Din	Baskı	Bireycilik	* Doğruluk	Akıl	* Sistem	** Gönül Birliği	* Küreselleşme
** Düşkünlük	Başıboşluk	Faydacılık	* Hoşgörü	Kavram	* Temel İlke	** Barış	* Modernleşme
** Firavun Anlayışı	Çatışma	Fırsatçılık	* Merhamet	Olgu	* Ulus	** Birlik	* Sömürü
** Firdevs Bahçesi	Çelişki	Hırs	* Pişmanlık	Yöntem	* Ulusal	** Eşitlik	* Tek tipleşme
** Günah- Haram	Çıkarıcı	İki Yüzlülük	* Sabır	Zekâ	* Ülke	** Özgürlük	* Tekel
** Hak- Hakça	Dış baskı	Kibir	* Sadakat	Zihin	* Ülkü		* Yabancılaşma
** Hiçlik	Dışlanma	Öfke	* Şükür		* Vatandaş		* Yozlaşma
** İman	Esir- Esaret	Tembellik			* Devlet		** İhanet
** İnanç	Eşitsizlik		** Ahlak		* İdareci		
** İnsanlık Dini	Hakaret		** Cesaret		* Yönetim		
** Kader	Hile		** Dayanışma				
** Maddi- Manevi	İstismar		** Denge		** İktidar		
** Öz- İnsanın özü	Kötülük		** Erdemli		** Plan		
** Sahte dindarlık	Manipülasyon				** Siyaset		
** Tövbe	Maruz kalmak				** Ülke Sistemi		
*** Cemaat	Reddetme						
*** Dinci	Zıtlaşma						
*** Dindar	Zorbalık						
*** Makamlar							

DİNİ ve FELSEFİ TERİMLER

- **Allah- Tanrı- Yaratan**, hepsi aynı anlamdadır ve evrenin ve her şeyin yaratıcısı, koruyucusu, yöneticisi olduğuna ve birliğine inanılan yüce varlık olarak tanımlanır. Allah, Tanrı, Rab ya da Yaratan kelimelerinin hepsi aynı anlamdadır.
- **Elçi, Nebi**; Allah'ın habercisi anlamına gelmektedir ve O'nun mesajını insanlara ulaştırmak ile görevlidir. Elçiler bazen peygamber, bazen Alim, bazen bilgin, bazen düşünür olarak karşımıza çıkmaktadır.
- **Din**, kaynağı vahye dayanan ve insanın mutluluğunu amaçlayan bir kurallar sistemidir.

- **Dinin Üç Temel unsuru: İman**, bir insanın kendi isteği ile Allah'ın birliğini kabul etmesidir. **İbadet**, yaratıcıya karşı maddi görevlerdir; **ahlak** ise kişinin uyması gereken manevi ilkeleri tanımlar.

- **Melek**, ışıktan yaratıldığına ve Tanrı ile insan arasında aracılık yaptığına inanılan, gözle görülmeyen, tinsel varlıktır. **Şeytan** ise insanların kalplerine fısıldayarak günaha teşvik eden karanlık tarafı temsil eden melektir.
- **Düşkünlük**, aşırılık, ölçüyü kaçırma sonucunda manevi çöküntüye uğrama durumudur.
- **Firavun Anlayışı**, dini inanışlarda Hz. Musa ve kavmine gösterdiği zulmün sonucu, zalimliği anlatmak için kullanılır.
- **Firdevs Bahçesi**, cennet ya da cennetin bir bölümü anlamına gelir ve saflığı, iyiliği, güzelliği anlatmak için söylenir.

- **Günah, Haram**, yapılmaması gereken yasakları anlatmak için kullanılır. Maalesef günümüz düzeninde, doğrular ve yanlışlar, gerçekler ve yalanlar birbirine karıştırıldığı için günahların günah olduğu bile bilinmemektedir ya da bilinse de önemsenmemektedir.

- **Hak**, kişinin hukuk ve tanrı katında çıkarları anlamına gelir. **Hakça** kavramı da çıkarların, adaletli şekilde pay edilmesi demektir.
- **Hiçlik**, tasavvufta da felsefede de dünyevi olarak, arzuların ve maddelerin yokluğu ya da varlığı bir yana bırakıp yokluğu tatmak anlamına gelir.
- **İnanç**, doğruyu ya da yanlışlığı sezgisel olarak kabul etme durumudur.

- **İnsanlık Dini**, İslam'ın temel öğretilerinden yola çıkarak, yer yüzündeki asıl mücadelenin 'şeytani günahlara karşı mücadele' olduğunu savunmaktadır. Eğer ki tüm inançlar bu temel öğretilerden başlayarak insanların yüreğinde ve aklında yer edinirse tüm diğer kötülüklerin ve zulümlerin önüne geçilmiş olunacaktır. İnsanlık dini, yeni ya da farklı bir din değildir, insanların ortaklaşa savunduğu bir duruşu temsil eder.

- **Kader ya da yazgı**, önceden belirlenmiş olaylar akışıdır. Diğer bir yandan bakılırsa; kaderi, tanrının, geçmişi ve geleceği bilme, belirleme ve değiştirme becerisidir, diye tanımlamak daha doğru olacaktır. 'Önceden belirlenmiş bir hayatı yaşama, düşüncesi' tartışılabilir bir durumdur, fakat kaderi bilmek bizim işimiz ve becerimiz olmadığı için bu tartışma bir sonuç vermeyecektir.

- **Maddiyat- Maneviyat**, her şeyin maddi (dünyevi, somut) ve manevi (soyut, içsel ya da dünya dışı) olarak farklı iki boyutu vardır. Bu kavramlar bir bütünü temsil eder, bunları birbirinden ayırmak ya da bir taraftan bakıp, diğerini reddetmek, yok saymak faydasız olacaktır.
- **Öz- İnsanın özü** derken, insanın en saf, temiz hali aklımıza gelmelidir. Nasıl ki bir çocuk, kötülükler ile sonradan tanışıyorsa, demek ki bunu tersine çevirmek ya da dizginlemek de mümkündür. Bunu söylerken, kimse günahlar ile kötülükler ile tanışmasını, karşılaşmasını diyemeyiz, fakat günahlara ve kötülöklere karşı doğru tarafı seçmek, insanın özünü kavraması anlamına gelir.

- **Sahte dindarlık kavramı**, paranın, hırsların veya siyasi iradenin, dini gerçekleri ve kuralları, menfaatlerine göre kullanmasının sonucu ortaya çıkar ve dinin yozlaşması anlamına gelir. Maalesef günümüzde aldatmaların etkisi ile neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bile farkına varamıyoruz. Böyle olunca da sahtekarlık, dinleri, kolaylıkla esareti altına alabiliyor ve sahte din, gerçeklerin üstünü örtüyor.

- **Tövbe etmek, Af Dilemek** kavramını kısa şekilde, 'insanın yaptığı yanlışın ya da hatanın farkına varıp, kendini rahatsız hissetmesi ve özür dilemesi', olarak tarif edebiliriz.
- **Dindarlık**, bireyin dini kabulleniş olmasıdır. **Dindar** ise dine bağlı yaşayan kişi anlamına gelir. **Cemaat**, dinde bir fikir, şeyh, imam, veli, alim veya ibadet için bir araya gelen topluluklara denir.
- **Dinci**, inançlı gibi görünüp dini dünya işlerine karıştıran, dini çıkarına için kullanan kimse. **İslamcı (şeriatçı)**, ülkenin din ve şeriat kurallarına göre yönetilmesini isteyenlere denir. Bir insanın şeriatı savunması kabul edilebilir, fakat dincilik kavramı tehlikelidir.
- **Dört Kapı Kırk Makam**: İslam'ın temel öğretisi, genel kurallar bütünüdür. Makamları, hayvani durumu aşip önce birlik olmak, daha sonra da gerçeğe ulaşma süreci olarak adlandırabiliriz. **Şeriatı**, birey olarak tarif edersek, **tarikât**, bireylerden oluşan kuralları olan topluluktur. **Hakikat**, ulaşılması gereken yol, **marifet** ise yola ulaşma bilgisidir.

KÖTÜLÜKLER

- **Aşağılama, Hor Görme**, birine karşı küçük düşürücü davranmak veya birini aşağı görmek anlamına gelir. Aşağılama kibrin sonucudur.
- **Aldanma**, görünüşe kapılarak yanlış bir yargıya varmaktır.

- **Aldatma, Hile**, farklı çıkarlar amacı ile gerçeği gizleyerek, gerçek dışı iş yapmaktır.

- **Ayrıştırma, Çatışma (Zıtlştırma)**, bir toplumu, belirli nedenlerden dolayı daha küçük parçalara ayırmak, hatta bazen birbirine düşman etmek anlamına gelir.
- **Baskı, Zor Kullanma**, bir kişiyi zor kullanarak bir şey yapmaya ve yapmamaya zorlamak, olarak tanımlanabilir.

- **Başiboşluk**, kişilerin ya da kurumların, kuralsız, düzensiz, dağınık, denetimsiz olma halidir.

- **Çelişki (tutarsızlık)**, yapılan şeylerin ve söylenen sözlerin birbirinden farklı olma durumudur.
- **Çıkarıcılık**, yalnızca kendi keyfini düşünen ve bir başkasının hakkını gasp etme durumudur.

- **Dışlanma**, bir kişinin ya da kitlenin, ait olma duygusunun elinden alınmasıdır. **Dışlama** ise buna sebep olmaktır.
- **Esaret**, insanın bir alana hapsedildiği ve serbestçe hareket etmesinin engellendiği durumdur.
- **Sosyal eşitsizlik**, ülkedeki kaynakların, sosyal ve siyasi etkiler sonucu ile, eşit olmayan bir şekilde dağıtıldığında ortaya çıkar.
- **Hakaret**, bir kimseye, bir şeye karşı kullanılan küçültücü söz ya da davranış.
- **İstismar**, bir kişinin iyi niyetini kötüye kullanarak, ondan yararlanmak, zarar vermek ya da sömürmek gibi anlamları içerir.
- **Kötülük**, zarar verecek davranış, eylem ya da sözlerin geneline verilen tanımdır.

- **Manipülasyon**, başkalarını kendi yararı için kullanmak, kontrol etmek veya etkilemek için tasarlanmış davranışların tümüne denir.

- **Maruz kalmak**: Bir şeyin, bize çok fazla gösterilmesi veya duyurulması ile onu kabul etmemiz ya da tercih etmemiz sağlanır.
- **Reddetme**, verilen ya da yapılması istenen şeyi kabul etmemek, geri çevirmek, bazen de yok saymak anlamına gelir.
- **Zorba**, kendi gücünü daha zayıf kişileri incitmek ya da onları korkutmak için kullanan kişiye denir, bu duruma da **Zorbalık** denir.

GÜNAHLAR

- **Acelecilik**, bir şeyi, farklı nedenlerden dolayı, normalden daha çabuk istemek.

- **Açgözlülük**, bir insanın, ona sunulandan, kazandığından ya da hakkı olandan daha fazlasını istemesidir.

- **Aşırılık**, bir kimsenin bir şeyi, kabul edilen ya da öngörülen değerlerin dışında arzulamasıdır.
- **Bencilik**, insanın sadece kendini düşünmesi ve başkasının ihtiyaçlarını görmezden gelmesi anlamına gelir.
- **Bireycilik**, bireyin yararlarını, toplumun ve devletin yararlarından daha üstün, daha önemli görme durumudur.
- **Faydacılık**, bir kişi ya da kurum için faydalı olan şeyin doğru olduğunu savunan görüştür. Bu görüşte toplumun genel mutluluğu ve refahı bireylerin mutluluğundan daha sonra gelmektedir.
- **Fırsatçılık**, bireycilik adına, olaylarda kendi çıkarına yönelik aldatıcı hareket ederken, kurallar ve ilkeleri görmezden gelme durumudur.
- **Hırs**, bir amaca ulaşmak için değerleri bir yana bırakarak, aşırı istekli ve tutkulu olma durumudur.
- **İki Yüzlülük**, özü ile sözü bir olmayan, söyledikleri ile yaptıkları birbiri ile örtüşmeyen, samimi olmayan kişilere denir.

- **Kibir**, kişinin, kendini diğer insanlardan üstün görme, diğerlerini aşağı görme durumudur.

- **Öfke**, kişinin baskı gördüğünde ya da karşındakini baskı altına almak istediğinde ortaya çıkan ve kontrol edilmediğinde saldırganlığa, kişinin kendine ve karşısındakine zarar vermesi ile sonuçlanan duygudur.
- **Tembellik**, iş yapma isteği olmama, çaba göstermeme, sıkıntılardan kaçma, bir şeyleri yaparken yavaşlık gösterme durumlarıdır. Tembellik, isteksizlik, karasızlık, özgüven eksikliği nedeni ile ortaya çıkabilir.

ERDEMLER

- **Affetmek (Bağışlamak)**, bireyin kendisini inciten başka şeye karşı duyduğu öfke, nefret, kin gibi olumsuz duyguları bırakmasıdır. Affetmek kalbin ve aklın öfkeden kurtulup temizlenmesidir. Affetmek kişinin kendi içinde rahatlama iken **bağışlamak** karşı tarafa karşı kin duyulmadığının göstermektir.

- **Arınmak**, insanın kendi içindeki kötü duygulardan ya da davranışlardan kurtulmasıdır.

- **Cömertlik**, kişinin sahip olduğu şeyleri kendi isteği ile bir başkası ile paylaşmasıdır.
- **Doğruluk**, kişinin, her işte ya da sözde hileye başvurmadan gerçeğin peşinde gitmesidir.

- **Hoşgörü**, yapılan şey, söylenen söz ya da düşünce, bize biraz zarar bile verse ya da bir miktar yanlış bile gelse, karşımızdaki kişiyi kırmadan göz yumma, katlanma ya da sabır gösterme halidir. **Uzlaşma** ise hoşgörülü birey ya da kitlelerin, birbirlerini saygı ve sabır ile dinleyerek ortak görüşe ulaşmalarıdır.

- **Merhamet (Empati)**, bir kimsenin veya bir canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü duyma ve ona acıma durumudur.
- **Pişmanlık**, kişinin yaptığı ya da söylediği bir şeyden dolayı kendini rahatsız ya da suçlu hissetme durumudur. Aşırı hissedildiğinde ise vicdan azabı olarak tarif edilir.
- **Sabır**, kişinin, sıkıntı ya da zor koşullar ile karşılaştığında, cesaretini ve sakinliğini koruyarak, güçlülere katlanması anlamına gelir.
- **Sadakat**, birine ya da bir şeye karşı duyulan, sağlam ve içten bağlılıktır.

- **Şükür, Şükran, Teşekkür**, bir iyiliği yapana ya da bir nimeti verene karşı, duyulan hoşnutluğu ifade eder.

- **Erdemli Olmak, Ahlaklı Olmak**, kişinin güzel, doğru ve iyi davranışlarda bulunması, çirkin yanlış ve kötü davranışlardan uzak olmasıdır.
- **Cesaret**, korku, zorluk, umutsuzluk, acı, belirsizlik ya da tehdit ile başa çıkabilme yeteneğidir.
- **Kardeşlik, Dayanışma, Gönül Birliği**, hoşgörü çerçevesinde, insanların karşısındakinin çıkarlarını da kendi çıkarları gibi savunması durumunda ortaya çıkan birlikteliktir.
- **Dengeli Olmak**, kişinin söz ve davranışlarında genel bir uyum olma durumudur.

BİLİMSEL TERİMLER

- **Bilim veya ilim**, neden, merak ve amaç ile yola çıkan, olayları, olguları ve iddiaları deney, gözlem ve düşünce aracılığıyla sistematik bir şekilde inceleyen entelektüel ve uygulamalı disiplinler bütününe verilen adıdır.
- **Bilinç**, insanın yaşamı boyunca olup biten, her şeyin düşünce, duygu ya da duyum yolu ile farkında olma durumudur.

- **Evrensel**, *bir şeyin tüm dünya çapında mutlak geçerliliği olma durumuna denir.*

- **Felsefe**, bilgiyi sevmek, tanımlar aramak, sorular sormak, cevaplar bulmak, her şeyi sorgulayabilmek demektir.
- **Akıl**, hayatın her anında, hayal edebilme, öngörebilme, ayırt edebilme, karar verebilme gibi özelliklerin hepsini içine alan bir düşünme merkezidir. **Zekâ**, beynin algılama hızıdır.
- **Fikir**, bir gerçeğin ya da eylemin, oluşmadan önce zihinde tasarlanan kısmı diye tanımlayabiliriz.
- **Zihin**, insanda algılama, anlama, kavrama ve bunlar sonucunda bağlantı kurabilme yetisidir.
- **Kavram**, nesnelere ya da olayların genel özelliklerinden oluşan ve herkes tarafından aynı şekilde anlaşılan düşüncelerin genelidir.
- **Olgular**, olayların ve somut şeylerin dayandığı nedenler ve bu nedenlerin oluşturduğu nesnel sonuçlara denir.
- **Yöntem**, bir şeyi yaparken veya bir amaca ulaşmak isterken takip edilen düzenli süreç ve süreçler bütünüdür.

SİYASİ TANIMLAR VE ULUSAL TERİMLER

- **Devlet**, bir toprak üzerinde ve bir bayrak altında ulus ya da uluslar tarafından kurulan siyasi bir yapıdır.
- **Ülke, Vatan, Yurt**, bir devletin varlığını devam ettirmesi için üzerine kurulduğu toprak parçası ülke, yurt ya da vatandır.
- **Bayrak**, bir ulusun ve devletin birliğinin sembol ve renklerden oluşan simgesidir.
- **Egemenlik**, devlet içindeki, kişi ve kurumların yaşam kurallarını belirleyen kurumların tamamıdır.

- **Ulus ya da Millet**, dil, tarih, gelenek ve kültür bağları ile birbirine bağlı insanların ve toplulukların genel adıdır.

- **Vatandaş, Yurttaş**, bir devlet ya da ülkeye yasal olarak bağlı herkesi kapsayan isimdir.
- **Ülke içindeki kimlikler**: Ülke toprakları üzerinde, o ulus dışında, başka uluslara mensup topluluklar da yaşamaktadır. Türkiye'de Türkler dışında, Kürt, Çerkez, Ermeni, Arap halkları Türkiye Vatandaşı olarak hukuki bağlar ile bağlı yaşamaktadır.
- **Tarih**, bir devletin ya da ulusun doğuştan günümüze kadar gelen süreçlerin tamamıdır.

- **Ülkü, İlke**, *bir ulusun ya da devletin herkes tarafından kabul görmüş temel kural ve kurallardır. Türkiye'nin bağımsızlık, millî egemenlik, devletçilik, cumhuriyetçilik, milliyetçilik, laiklik, halkçılık, devrimcilik, barışçılık ve akılcılık gibi kuruluş ilkeleri vardır.*

- **Ülke Sistemi, Düzen- Sistem**, devlet tarafından kabul görmüş bir yönetim biçimi ve ekonomik yöntemler bütününe denir.
 - **İktidar, Güç, Otorite**, seçimlerle gelip ve yönetimi üstlenmek isteyen iradeye iktidar denir.
 - **Plan, Program, Proje**, her iktidarın yazılı ve ideolojik olarak hazırladığı birtakım politikaların bütünüdür.
 - **İdareci, Yönetici**, iktidarın kararlarını uygulayan kurumların başındaki kişilere denir.
 - **Siyaset, Politika** denince, ülke üzerindeki tüm karaları oluşturma, değiştirme, uygulama, denetleme işlerinin bütünü akla gelir
 - **Propaganda**, bir siyasi görüşü, düşünceyi, inancı başkalarına tanıtmak, benimsetmek, yaymak amacı ile söz, yazı ve benzeri araç ya da yollar ile gerçekleştirilen her türlü çalışmadır.
- SİYASET YAPMAK VE PROPAGANDA YAPMAK BİRBİRİNE KARIŞTIRILMAKTADIR.**

HUKUKİ TANIMLAR – HAKLAR

- **Adalet**, Kurallara göre davranma, dengeyi göz etme ve hüküm verme anlamına gelir. **Hukuk**, devlet kurallarının bütününe verilen genel isimdir. **Kural (Yasa, Kanun)**, uyulması gereken ve uyulmadığında yaptırımları olan düzenlemelerdir.
- **Barış**, aynı yerde yaşayan insanların kavgadan uzak, birlik, huzur ve uyum içinde yaşamasıdır.
- **Birlik (Bütünlük)**, *aynı bölge ya da ülkedeki insanların bir ülkü etrafında, ilkeler ve gönül bağı ile barış içinde yaşamasıdır.*
- **Eşitlik**, insanların tümüne, haklar bakımından adaletli olma ve kimsenin bir başkasından ayrıcalıklı olmama durumudur.
- **Özgürlük** (Hürriyet), ilk akla geldiği gibi insanın istediğini yapması, istemediğini yapmaması olarak düşünülmemeli. Özgürlük, hukukça yasaklanmamış olan, yasal ve serbest olandır.
- **Toplumsal Çıkar**, halkın tamamının ya da geneli ilgilendiren durumlardır.

KÜRESEL – ULUSLARARASI TANIMLAR

- **Sömürü**, insanın ya da toplumun emeğini, haklarını, mülklerini, inançlarını, davranışlarını kötüye kullanma durumlarının hepsidir.
- **Yabancılaşma (Yozlaşma)**, *bireyin ya da toplumun kendi dilinden, kendi insanlarından, kendi kültüründen, kendi gerçekliğinden uzaklaşması ya da uzaklaştırılması anlamına gelir.*
- **Emperyalizm**, güçlü ülkelerin diğer ülkeler üzerinde baskı kurup, o ülkelerin kaynaklarını sömürmeleri anlamına gelir. **Küresel İstila** ise, küresel güçlerin ülkeler üzerinde uyguladıkları ekonomik ve kültürel sömürü durumudur.
- **Modernleşme- Küreselleşme (Tek tipleşme)**, *dünya çapında ekonomik ve siyasi güçlerin etkisi ile yer yüzündeki insanların fikirlerini, kültürlerini, davranış biçimlerini belirli yöne doğru değiştirme anlayışıdır.*
- **Modern (Modernlik)**, kişinin, toplumun ve ülkenin kendi isteği ile yenileşmeye ve yeniliklere açık olma durumudur. Modernleşme yenilikleri farklı araçlar ile toplumlara alıştırmaya durumu olarak modernlik ile karıştırılmamalı.
- **Batı ya da Dış Güçler**, olarak tarif edilen tanımların tamamı küreselleşme ve sömürü adına hareket eden büyük, güçlü, küresel devletlerdir.
- **İhanet (Hainlik)**, güveni kötüye kullanma, aldatma, dolandırma, bir başkasının hakkını çalma gibi şekillerde ortaya çıkar.”